

СВИДЕТЕЛИ НА ВЯРАТА
ВЪВ ВЪЗКРЪСНАЛИЯ ХРИСТОС

Раковски
2013

Издание на:

Отците Францисканци - Конвентуалци в България

Със съдействието на Фондация Комунигас

communitas
foundation

Предпечатна подготовка и печат:

✱ www.studio-spektar.com

СЪДЪРЖАНИЕ

Увод.....	5
Отец Йосиф Кривчев.....	7
Отец Иван Гаджев.....	13
Отец Арсен Антонов.....	15
Отец Недялко Романов.....	17
Отец Венко Плачков.....	21
Отец Петър Сарийски.....	23
Отец Йосиф Гагов.....	25
Отец Георги Митов.....	30
Отец Георги Арлашки.....	33
Отец Симеон Луков.....	38
Отец Максимилиан Балабански.....	42
Отец Георги Елдъров.....	47
Отец Владимир Пенев.....	50
Размисъл за Католическата	
Църква в България.....	54
Фото - репортаж.....	61

УВОД

„А вярата е даване на твърда увереност в ония неща, за които се надяваме, - убеждения за неща, които не се виждат. Защото поради нея за старовременните добре се свидетелствуваше. С вяра разбираме, че световите са били създадени с Божието слово, тъй щото видимото не стана от видими неща. (...) А без вяра не е възможно да се угоди Богу, защото който дохожда при Бога трябва да вярва, че има Бог, и че Той възнаграждава тия, които го търсят.“ (Евреи 11, 1-6)

Вярата е дар от Бог. Този дар ние получихме по време на светото кръщение. Както ни учи Катехизисът на Католическата Църква, кръщението допринася за опрощаване на първородния грях и на всички лични грехове, раждането за нов живот, чрез който човек става приеман син на Отца, член на Христос, храм на Светия Дух и едновременно става член на Църквата, която е Тяло Христово (вж. ККЦ 1279). Това са големи дарове, които Бог подарява на човека по време на светото кръщение. Този дар означава още едно нещо - чрез това свято тайнство Бог призовава човека към святост. С други думи Бог желае да развиваме нашата вяра и да постигнем общението с Него. Какво означава това? Не е достатъчно да знаем, че Бог съществува, че е сътворил земята и вселената, че от любов е сътворил човека. Вярата в Бог означава, че ние имаме пълно упование в Него, доверяваме се на Неговата премъдрост и на Неговото милосърдие. Всеки, който вярва, е силен, както казва Псалм 125: „Ония, които уповават на Господа, са като хълма Сион, който не може да се поклати, а до века остава. Както хълмовете окръжават Ерусалим, така Господ окръжава людето Си от сега и до века.“ Да вярвам означава да имам една специална връзка с Бог. Макар че не Го виждам, аз знам че Той е до мене, никога не оставам сам, постоянно усещам Неговата любов и загриженост. Вярата ни прави свободни и щастливи.

Светият Отец Папа Бенедикт XVI, с Апостолическото писмо *Porta Fidei* (Вратата на вярата) обяви годината на вярата. По желание

на Папата тя започна на 11 октомври 2012 и продължи до 24 ноември 2013 година. Целта на тази година е християните наново да открият каква стойност представлява вярата и да се задълбочат в нея. Годината на вярата е поканата за автентично и обновено обръщане към Господа, единствен Спасител на света. (PF 6)

През тази година, посветена на вярата, в Църквата има различни инициативи, с които християните могат да отговорят на папския призив. Организирани са различни симпозиуми, семинари, срещи, духовни упражнения, които подпомагат да се задълбочим във вярата, която получихме в тайнството кръщение. Папа Бенедикт XVI в своето Апостолическо писмо *Porta Fidei* насочва нашето внимание към мъже и жени, които през вековете са дали своето свидетелство на вярата. Те със своя живот са показали, че вярват в Исус.

Вдъхновени от тези думи на Папата, нашата францисканска общност в България на 25 май 2013 в манастира „Св. Максимилиан Колбе“ в Раковски, подготви симпозиум на тема Свидетели на вярата във Възкръсналия Христос. Целта на този симпозиум беше да покажем живота и свидетелството на нашите събратя францисканци конвентуалци родени в България. Много от тях може да са ни познати, защото тези свидетели на вярата не са живели толкова отдавна. Верни посланици на Добрата новина и синове на свети Франциск отдават живота си за вярата, която е единственото им богатство в този свят. Много от тях почти цял живот са живели далеч от семейство и родина, не са имали възможност да се срещат с най-близките. Посвещавайки своя живот на Христа, днес ликуват в небесната Родина тези, които са прекарвали живота си зад граница, наблюдавайки ни през небесния прозорец, молейки се за всеки българин.

Тази малка книжка, която днес предаваме в твоите ръце, скъпи читателю, е плод на този симпозиум. Дълбоко вярвам, че „срещайки се“ с тези Свидетели, които са повярвали в Христа, ще бъде от помощ да се задълбочим още повече в тази вяра, която получихме в тайнството кръщение.

С францискански поздрав

Мир и Добро!

Францисканци Конвентуалци

ОТЕЦ ЙОСИФ КРИВЧЕВ

О. Йосиф Кривчев е роден на 30 януари 1899 г. в с. Балтаджии (днешният кв. Секирово в гр. Раковски). Постъпва в Ордена на св. Франциск на 10 август 1913 г. в Източната Провинция Дедеагач (днес Александрополи) в Турция. Там има вече трима францисканци – о. Гаetano Ван Попел - холандец, о. Бернардо Муза от Сардиния и о. Бонавентура Алока - неаполитанец. На 19 март 1915 г. приема францисканското расо. Посещава Константинополската семинария в същия град, след

това е изпратен в Италия, в Баньореджо. Новициата си прекарва в Асизи, където на 1 ноември 1919 г. полага първите си обети. О. Гаetano Москато е негов наставник по време на новициата. Завършва в Асизи философия (1917-1919 г.). В последствие пристига в Рим на 6 октомври 1919 г.; в Международния Серафимски колеж се посвещава на обучение по теология; на 6 август 1921 г. полага вечните си обети. Преди ръкоположението си, след духовните упражнения, казва че, ако зависеше от него, би станал един смирен мирски брат, защото осъзнава, че пред него стои една огромна отговорност пред Господа да бъде свещеник. Приема волята на Бога, обявена чрез настоятелите и в събота на 17 март 1923 г. е ръкоположен за свещеник в Латеранската базилика. На 19 март на тържеството на св. Йосиф и в чест на Дванадесетте апостоли отслужва първата си литур-

гия. На следващия ден, в присъствието на о. Стефан Инюди, отслужва Евхаристия в криптата на Св. Петър, върху Олтара на Апостола. През годините 1922-1923 следва в Ориенталския Понтификален Институт.

На 29 юни 1923 г. отслужва първата си литургия в родното си село. Изпратен е в Дедеагач, но гръцките власти не му позволяват да остане повече от две седмици. Завръщайки се в родината си, според плана на Божественото Провидение, о. Кривчев посвещава огромно внимание на младите и с голям плам се стреми за създаването на структура на Ордена в България, приемайки първите звания. Петте министранти, които служат по време на първата му литургия в гр. Раковски са възхитени. Изявяват желание да постъпят в Ордена. По това време, с позволение на своите наставници, о. Йосиф създава институт за отглеждане на плодове и зеленчуци. Поради липса на условия за приютяването на младите звания и по различни други причини, със съгласието на Генералния настоятел о. Доменико Тавани, ги води към Турция (1923 г.) и основава първата семинария в Буюкдере, близо до Истанбул. Там младите българи започват своето обучение. Както той сам казва, за него о. Доменико е като истински майка и татко, понеже о. Йосиф е първия българин в Ордена. До 1929 г., всички младежи са изпратени в Италия, където завършват своята формация и възпитание в Брешиа и Асизи, а в последствие работят всеотдайно на Божията нива. Освен младежите, които изпраща за свещеници, е взел няколко младежи като религиозни братя, които пристигат в Италия и полагат вечни обети: Бъзлев, Власов, Лангерджийски, Джерлашки, които са извикани по-късно като войници през Втората

световна война и не се завръщат повече.

През 1929 г. затварят семинарията, поради липса на отци като преподаватели, поради липса на книги и защото самите младежи не са одобрени от общността в Буюкдере. Въпреки, че семинарията е затворена, о. Йосиф остава в Буюкдере заедно с о. Ромулдо Филонович, като изпълняващ службата на енорийски свещеник до 1943 г., когато е преместен в друг конвент на Източната Провинция, в Дедеагач. Там има една къща на Ориенталската провинция. Когато по-късно, след войната, градът е присъединен към Гърция и къщата се връща на диоцеза, о. Йосиф е приет от Никополския епископ монс. Евгени Босилков.

О. Кривчев има изключително преживяване, поради дълбокото си приятелство, което го свързва с О. Максимилиян Колбе в Серафимския Колеж на Урбе – той е един от първите декларирали се Рицари на Непорочната (Milizia dell'Immacolata). О. Максимилиян Колбе му предрича дълъг живот и пожелава да бъде с него в Полша, ако наставниците не решат нещо друго. Сърдечни отношения почти десет години има и с Н. В. Пр. Монс. Джузепе Ронкали, докато изпълнява ролята си на Апо-

*О. Йосиф Кривчев (в центъра)
със своите събратя*

толически Нунций в Турция (който впоследствие става Папа Йоан XXIII); той от своя страна и поради лично предпочитание (както пише в завещанието си о. Йосиф), идва за духовните си упражнения в Буюкдере, докато о. Кривчев е енорист. С негова помощ през 1939г.

двама наши събратя създават първата религиозна общност в България и така започва присъствието на Ордена, за което до тогава се говори, че е невъзможно. За да се реализира това, е необходимо преминаването към славяно-византийския обред. Много пъти о. Кривчев се обръща с молба към епископа на Софийско-Пловдивския диоцез да преотстъпи една църква на францисканците, но владиката капучин не дава съгласието си. Така постъпва и владиката пасионист на Русе. Единствено екзархът монс. Кирил Куртев, със съгласието на Ориенталската конгрегация и Генералния настоятел на Ордена, приема отците Иван Гаджев и Недялко Романов и ги изпраща в с. Покрован.

Турските власти осведомяват о. Йосиф, че трябва да се прибере в България. Завръща се в родината си, а след три години настоятелите решават да го изпратят в Джава (Индонезия). Когато след много преживени трудности най-накрая се сдобива с паспорт и се качва на влака за Италия, във вагона вижда пред себе си двама епископи – софийския и русенския, които го умоляват да остане в България, понеже не знаят на кого да

възложат мисията в Царев Брод, чието седалище до момента е вакантно.

От 27 декември 1947 г. е в с. Царев брод (България), където започва дълъг период на самота, предсказан му от о. Тавани преди ръкоположението, който характеризира неговия живот. Там остава 41 години т.е. до смъртта си. Живее присъединен към Ордена само с вяра, без съмнение и с ентузиазъм на новичий. Единствения начин на връзка с братята са писмата, които му позволяват да бъде близо до радостните и трудните моменти, и някои редки посещения на приятели. Вижда Ордена да расте и това го изпълва с голяма радост. Родните звания на родната земя се раждат в агония. Изпълнява службата на енорист и капелан при Сестрите Бенедиктинки от Тутцинг, които съставят единствената общност на монахини в България. Живее в ермитаж, ерем, монашеска обител в самота. Тук се среща спокойно със сестрата Смърт, изцяло предавайки се на Божи-ята воля. Както пише в завещанието си: „Винаги се стараех да подражавам на францисканската бедност и се възползвах от всичко необходимо, което ми бе дадено от моята Майка – Орденът! Към нищо не съм привързан, възхищавам се единствено на безкрайната Божия доброта. Така предразположен и отделен от всичко, не ми остава нищо друго освен де очаквам утешаващия глас – повик на Исус, и да се срещна с Него във вечността”.

Истински последовател на Серафимския Отец, о. Йосиф е твърд във вярата си, милосърден, постоянен в молитвата, винаги верен на Църквата, свързан с нашето религиозно семейство с дълбока любов. На 30 август 1988 г., с изчерпани сили, на възраст почти 89 години, в град Царев брод заспива в Господа о. Йосиф Кривчев. Син на Генералната Кустодия на България, първият български монах от нашия Орден. Заупокойната служба е отслужена от Никополския Епископ Монс. Самуил Серафимов Джундрин, който произнася незабравима проповед. Обичният Отец Йосиф сега почива в гробището на родното си

село.

„Той осъществява една важна мисия за българските звания на неговия Орден и една още по-важна мисия, следвайки Божия план, чрез своя личен живот. Той оставя след себе си живо свидетелство за привързаност към църквата и към францисканския идеал. В неговата малка и бедна стая са намерени няколко цветчета от рози, характерното ухание на България, предназначени за събратята от Рим – символ на благодатта на неговия свет живот” - както пише ген. Ланфранко Серини.

О. Ярослав Барткиевич OFM Conv

О. Йосиф със своите първи възпитаници

Горе (отляво-надясно): Й. Гагов, Н. Романов, С. Гендов, В. Пласков, Г. Друмчийски, Г. Митов
Седнали: А. Антонов, Й. Кривчев, И. Гаджев

ОТЕЦ ИВАН ГАДЖЕВ

Роден е в село Секирово - 1910 г., в многодетно семейство. Има двама братя - Ангел и Йозо, и 2 сестри - Тена и Мария, която е починала 18 годишна, в град Загреб, като монахиня. И днес

много от роднините на отец Иван Гаджев живеят на улица „Владая“ 8, в Секирово. След завършване на начално образование в Секирово, учи при отците конвентуалци в Буюкдере. Завършил е учението си в манастира на отците конвентуалци в град Асизи - Италия. Ръкоположението му станало на 13.08.1933 г. в базиликата „Св. Франциск“. От 1934 г. е помощник-енорист в градчето Спело до Асизи. Също така, като отец Арсен Антонов, се връща в България по молба на монс. Кирил Куртев и започва да служи в енориите от Източен обряд. Бил е в

село Покрован, община Ивайловград. Тук има нещо интересно, което се знае само от неговите близки. След споменатия по-горе процес през 1952 г. срещу католическите свещеници, един добър милиционер от оня край, дето е служил отец Иван Гаджев, му съобщава тайно, че след няколко дена ще вземат и него. Тъй като са били близко до границата, знаели са обстановката и със съответните връзки е забегнал в Турция. Той е потърсил съдействието на жената на Серафим Гендов (отказал се свещеник- конвентуалец, с която се е срещал и отец Георги Елдъров и пишещите тези редове са искали приживе разрешение да кажат това). И споменатата по-горе жена на Серафим Гендов, от Турция урежда пътуване с кораб на отец Иван до Италия. По късно, след 1958 г., отец Иван се завръща в България и е пътувал

с една малка моторетка „Веспа“. Тогава не е имало такава техника и това е правело впечатление на хората. Няколко години отец Иван е живял в род-

ното си място в Секирово, но, пишещите тези редове виждахме, че на отец Иван не беше разрешено да казва литургии. Вече с последващо идване в България на отец Георги Арлашки е издействано право по надлежен ред да казва отново литургии. Много обичаше да казва литургиите си пред олтара на Дева Мария в Секирово и ние много пъти сме му слугували. След това на отец Иван беше дадено право и да изнася проповеди. Последните си години отец Иван изкара като помощник-енорист в село Трънчовица, при отец Арсен Антонов. Почива през 1973 г. в село Трънчовица и е погребан в Секирово, в същия гроб, където са отец Йосиф Ружин (1856-1899) и отец Венко Кисов (1872-1941). Там са погребани и отците конвентуалци Герги Митов (1915-1981) и отец Георги Арлашки (1923-2001). Гробът се намира до гроба на монс. Иван Романов и отец Недялко Романов.

О. Венцислав Николов OFM Conv

ОТЕЦ АРСЕН АНТОНОВ

Роден в многодетно семейство на 20 януари 1911 г. в Балтаджий (Раковски)– кв. Секирово. Има трима братя - Иван, Венко и Йозо, и две сестри - Филомена и Ана (втората майка на монс. Георги Йовчев). Начално образование завършва в родното си село. Желаете, както много други млади българчета, да се посвети на Бог в Ордена на Св. Франциск. Гимназиалното си образование получава в Буюкдере, Турция и в Сполето - Италия. Прекарва годината на Новицията в Асизи, където полага и първите си религиозни обети. Едновременно завършва лицей в Светия Конвент и курс по теология в Мисионерския теологичен колеж, който днес се нарича „Францискански“. Първия си обет полага на 1 ноември 1928 г, а вечните си обети - на 11 февруари 1932 г. На 17 март 1934 г. е ръкоположен за свещеник в базиликата „Св. Франциск“ в Асизи.

Запален от копнежа да привлече и придобива за Бога всички души, през 1934 г. с други събратя заминава за Шенси - Китай, а после в град Пингли. Въпреки трудностите от различен тип, най-вече с тамошните власти, живее 4 години в Китай. Повече не може да остане, тъй като, съгласно тогавашните международни отношения, няма споразумение между Китай и България за престой на български свещеници. Отец Арсен се завръща в Италия през 1939 г.

Важно е да се подчертае, че по това време в Рим пристига екзархът на Католическата църква в България от Източен обряд - Н.В.Пр. Монс. Кирил Куртев, с молба до Светия престол да му изпратят свещеници за неговата епархия. Именно тогава в България се завръщат отците конвентуалци - Арсен Антонов, Иван Гаджев, Георги Митов, Недялко Романов и др., и започват

да работят в енориите от източен обряд. Отец Арсен Антонов е назначен в село Куклен, където става един от организаторите за построяването на църквата. Живее много скромно, прехранвайки се понякога само с хляб и вода. Невероятната воля и себеотдаденост на Божия служител несъмнено вдъхновява всички верни във вярата и води до възхищение. Годините на бедност и самота са години на благослов, които във вечността дават многоброен плод.

След 23 години, поради липсата на свещеници в Северна България, връщайки се към западния обряд, поема енорията на село Ореш, близо до р. Дунав. По-късно е преместен в село Трънчовица, където успява да изрисува енорийската църква. В Трънчовица е бил в много близки отношения с отец Петър Сарийски. Дълго живее сам, в крайна бедност, през последните четири години е почти инвалид, поразен от увреждания на слуха и прогресивна парализа. Това не му пречи да проповядва Словото Божие и да бъде силен свидетел на Христос, следвайки примера на св. Франциск. Отец Доменико Романов му помага в почивните дни. През декември 1984 г., приет от роднини в Секирово, намира братска помощ; приел всички тайнства на Църквата, на 3 януари 1985 година предава духа си на Бог, спокойно, както винаги е живял. Погребан е в гробищата в Секирово, в гроба на отец Бенедикт Чувалков. Малко преди смъртта си доверява на о. Недялко Романов: „Ела, сестро Смърт! Умирам щастлив. Живях религиозния, мисионерския, свещеническият и францисканският си живот по най-добрия възможен за мен начин!“. Погребението му се отслужва от Негово Преосвещенство Самуил Джундрин, Епископ на Северна България, заедно с 12 свещеници от цяла България, с о. Недялко Романов, Хранител на България. Реч произнасят Негово Преосвещенство епископът и о. Романов. „Аве, скъпи братко, моли се за своето отечество и за малкия брой братя, докато не дойдат добри времена, вярата е укрепена и нашият Орден просперира. Почивай в мир!“

V. N.

ОТЕЦ НЕДЯЛКО РОМАНОВ

Земният живот на о. Недялко започва в Секирово (Раковски, България) на 18 септември 1911. На 13-годишна възраст е приет в малката Семинария на Буюкдере (Истанбул), Турция.

Изпратен в Италия, завършва гимназиалното си образование и лицей в няколко Семинарии на Ордена. Завършвайки новициата, на 9 ноември 1929 произнася първите си обети и на 6 януари 1933 вечните си обети; на 2 септември 1934 е ръкоположен за свещеник.

Веднага след това е насочен към апостолска дейност в Серафимската провинция Умбрия и за кратко време пребивава също в Светия Конвент на Асизи. През 1942, завръщайки се в България, преминава от латински към източен обряд и в продължение на 30 години изпълнява службата си в Покрован и Кобирино, независимо от преследванията и малтретирането при комунистическия режим, по време на присъдата за изпълнение на обществен труд, дава отличен пример за свещенически плам, францискански дух, молитва, смирение, търпение и трудолюбие.

Около 1970 година е назначен за енорийски свещеник на католическата общност в Асеново, където извършва плодотворна свещеническа дейност до смъртта си.

Днес в Асеново малко от хората, които са познавали добре о. Недялко и са му били помощници в енорийската и домакинската дейност, са сред живите. „Всеотдаен свещеник, изключително добродушен и благороден, човек с чувство за хумор, почитател на футбола и на цветята...” Такива са впечатленията, които може да придобие човек за отец Недялко от спомените

о. Недялко с децата, приели Първо причастие в с. Покрован

ни, събирането на семена, аранжирането на цветята...знания и умения, които предал на много от своите енорияши.

Живеел много скромно - като истински последовател на св. Франциск. Почти всички средства спестявал за поддръжка и ремонт на църквата. Успял да подмени изцяло покрива на храма и да реставрира стенописите. За прехрана разчитал на това, което отглеждал в двора и на помощите от своите енорияши.

Живеел в малката пристройка до църквата. Сградата на енорийския дом дълги години била отчуждена. С настъпването на демокрацията в България била върната като имущество на църквата, но въпреки основния ремонт, който о. Недялко успял да ѝ направи, той продължил да си живее в малката стаичка, която била и негова работилница.

С голямо удоволствие и усърдие той правел броеници – за да насърчава своите верни в молитвата.

С вълнение очаквал да получи поръчаните материали и медальончета от Италия, за да зарадва с тях хората около себе си. Днес всички си спомнят, че където и

на асеновчани, въпреки че те не са достатъчни, за да го опишат изцяло.

С пристигането си в селото, той впечатлил хората не само с усърдието си в свещеническата дейност, но и с таланта си на градинар - оформянето на цветните градини.

о. Ив. Гаджев и о. Н. Романов

да отиде, о. Недялко винаги „раздавал Марийчета“

Както всеки свещеник, и той се радвал много, когато неговите енорияши го посещавали, за да му помагат - при обработката на двора, правенето на свещи, почистването на църквата...

В с. Покрован

А той бил за тях не само духовен пастир, но и приятел. Бил добре посрещан и канен навсякъде.

Показателен е фактът, че в трудните времена, когато църквата е била отричана и атакувана, о. Недялко е имал приятели и сред православните християни, които живеят в Асеново.

Съвсем естествено той придружавал поверените му верни в техните радости и скърби - посещавайки домовете им или канейки ги на гости; събирайки се с тях в църквата или на футболния стадион; поучавайки ги като духовен пастир или споделяйки техните интереси като приятел....Спомените на всички хора за него са изпълнени с уважение и обич.

В последните години от живота си о. Недялко стоически понася изпитанията на болестта. Въпреки влошеното си здравословно състояние, той продължавал да води и подкрепя поверените му енорияши по пътя на вярата.

Не са били единични случаите, в които почти губел съзнание докато отслужвал литургията, но въпреки физическата си немощ, настоявал, че трябва да отслужи и завърши мисата. Отдъхвал си за кратко и пак се връщал пред олтара.

По този начин сякаш показвал на енорияшите си, че силата на духа може да счупи оковите на физическото страдание.

О. Недялко завършва земния си път в болницата в Плевен. Един от последните му посетители споделя, че в деня преди

смъртта си, той изглеждал много бодър. Говорел за това, как ще се подготви да отслужи литургия в с. Малчика за празника на св. Ана. На следващия ден Бог го прибрал при себе Си. Така о. Недялко посрещнал празника на св. Ана в Небесното Царство.

Погребението му е извършено на 13 юли в Асеново. Отслужено е от никополския Епископ Петко Христов. Тленните останки на о. Недялко са пренесени в родното му село, Секирово, където е погребан в същия гроб, в който почива чичо му - Монс. Иван Романов, Епископ на Софийско-Пловдивския диоцез.

Споменът за този изключителен човек ще бъде вечно жив в Асеново. През 2010 г. в църквата

О. В. Плачков - долу, вдясно

*О. В. Плачков и
о. М. Балабански*

„Св. Троица” бе поставена и осветена негова паметна плоча - в знак на благодарност и уважение към делото му и като наследство за бъдещите поколения.

А на всяка годишнина от раждането му за Вечния живот, се отслужва литургия за него и за благодарност към Бога, че сме имали такъв духовен пастир.

Миглена Велчева

ОТЕЦ ВЕНКО ПЛАЧКОВ

Отец Венко Плачков е роден на 16 май 1912 г. в с. Секирово. След завършване на начално училище постъпва в малката семинария в Буюкдере в Истанбул. След това заминава за Асизи, където завършва философия и богословие. Първите си обети полага на 1 ноември 1928 г., а вечните на 15 август 1933 г. На 2 септември 1934 г., бидейки на 26 год. възраст е ръкоположен за свещеник в базиликата „Св.

Франциск”. Бива назначен за възпитател и преподавател в нисшата духовна семинария на францисканците конвентуалци. Там получава прякора „дядо Венко”, не толкова заради забележителната си мъдрост, колкото поради навика да върви леко прегърбен напред. Освен като възпитател, той преподава и латински език в горните курсове.

Между 1941 г. и 1946 г. следва в Папския източен институт в Рим, като завършва с дисертация за апостолическите префекти в Цариград от периода на Френската революция до средата на XIX век.

О. В. Плачков, о. Н. Романов,
о. И. Гаджев

След неговото завършване е пратен в провинцията, където се труди за спасяването на душите, по времето на един бурен период от политическия живот в Италия. През 1951 г. е върнат отново в Асизи и там остава до края на живота си. Той се превръща в неразделна част от панорамата на градчето. Всички си спомнят за него с топли чувства, за вниманието, което отделя на всеки и материалната помощ, която оказва. Отец Венко постоянно поддържа връзки с България, не само за да получава сведения от родината, но и за да изпраща помощи. Включва се в дейността на Визитатора делегат за българите в чужбина. Той е един от малцината, които се осмеляват да посетят отечеството си през 60-те години. Контактите му с родната църква са от капитално значение и за някои ватикански решения. През 1973 г., за около половин година, е натоварен с върховното ръководство на българските францисканци, поемайки пръв възстановената древна титла „кустос”. Той никога не е повишаван с други официални водачески роли в светата обител в Асизи. Поверените му длъжности не надхвърлят рутинните задължения на едно монашеско братство. Поучава без да се изкачва на амвона, потъва в молитва като остава всеки момент готов да откликне на нуждите на ближния, толкова бързо, колкото на Бога.

След падането на режима, о. Венко организира изпращането на помощи за родната църква и хората. Не само парични средства, но също така лекарства и храни. Остава жизнен почти до края на живота си. Като че ли земетресението от септември 1997 г., когато на базиликата и манастира са нанесени сериозни щети, а падат и човешки жертви сред събратята му и сред гражданското население, повлиява и на неговото духовно разположение. Започва да забравя и се изолира. Лицето му променя облика си, единствено когато някой му говори за родната България. На 15 юли 1999 г. се пренася във Небесната Родина.

О. Младен Плачков

ОТЕЦ ПЕТЪР САРИЙСКИ

О. Петър Сарийски е роден на 27 октомври 1912 г в чисто католическото село Калъчлии (сегащния кв. Ген. Николаево на гр. Раковски). Отгледан и възпитан в духа на вярата, след завършване на началното си образование в родното си село, напуска семейството си още на 11 годишна възраст, отивайки в малката семинария на отците конвен-туалци в Буюкдере в Истанбул.

Завършва гимназиалното си образование в Сполето – Италия; а новицията си прекарва в Асизи и Озимо. На 1 март 1935, завръщайки се отново в Асизи, е издигнат в Орде-на на Светия Презвитер. Като на 3 март 1935 г. е ръкоположен в базиликата „Св. Франциск“ в Асизи.

Първата си литургия в родното си село отслужва още на 15 август 1935 г. на големия празник Успение на Дева Мария. Преподава литература на Серафимската младеж в мисионер-ския колеж. В периода 1936-1940 г. прекарва времето си в Рим, където завършва докторантура в Латеранския колеж. След кое-то отново се завръща в Асизи, където преподава каноническо право и др. предмети в семинарията на отците конвен-туалци.

През 1942 г. по молба на Епископа на Софийско - Пло-вдивската епархия – Иван Романов, се завръща в България и поема поста на негов секретар до 1952 г. По това време, обаче, в България се налага сталинския режим на управление през комунизма, характерен с крайната си жестокост и преследване на инакомислещите и интелигенцията. Започналото още през

1937 г. с досието от Ореш наблюдение на дейността на Католическата църква в България сега преминава в свирепо преследване на нейните последователи. Защото ако седем години преди 9 септември 1944 г. католиците вече са обект на полицейско внимание и оперативни разработки, то едва ли е чудно, че седем години след тази дата тях просто ще ги разстрелват и пращат по лагери! Започналите публични процеси срещу епископите и по-голямата част от свещениците водят до смъртни присъди и тъмничен затвор за повечето. О. Петър е осъден, като благодарение на юридическата му подготовка, присъдата е намалена на 20 г. тъмничен затвор, а след 10, изкарани в немислими страдания и унижение, е освободен.

В периода 1963-1968 е назначен от еп. Коков за енорийски свещеник в с. Дуванлии.

От 1968 г. поема голямата енория в с. Ореш, отдавайки изцяло последните си сили и енергия за хората. Освен задълженията си в с. Ореш, през неделните дни и на празници отслужва литургии и проповядва на католиците в гр. Свищов, в малката църква на бившата семинария на пасионистите.

Свързвайки се с научните среди в университета във Велико Търново с негова помощ са издадени множество научни трудове. Отец д-р Петър Сарийски е съавтор на книгата „Документи за католическата дейност в България през 17 век“ – университетско издателство на Софийския университет, 1993 г.

Правейки много за църквата в с. Ореш - украсявайки я, изрисувайки я, неговата основна цел, обаче, си остава градежа на храмове в душите на хората. Бидейки един истински „ловец на души“, отдава и последната си капка сила, подготвяйки се за литургия, когато на 19 декември 1981 г. инфаркт го изпраща като нов жител на небесното Царство.

Венелин Чернашки

ОТЕЦ ЙОСИФ ГАГОВ

На 09.04.1915 г. в семейството на Венко и Павла Гагови в едно от малкото островчета на католицизма в България - село Калъчлии (днешният кв. Ген. Николаево на гр. Раковски) се ражда малкият Йоско. Роден през ранна пролет, той получава божията харизма на слънчев и усмихнат човек през целия си жизнен път. Откърмен в семейство на ревностни католици, той още от малък е свързан по неповторим начин с Христовата църква. Първата му служба към нея е като министрант (или както го наричат в католическите села „служувач“). От този момент до края на живота си Йосиф ще бъде именно това – слуга на църквата и Бога. Явно точно това е желанието на Светия Дух, защото от множество кандидати, именно той е избран да замине да учи в духовна семинария. Това става през един студен януарски ден на 1927 година. С фуражка на главата и куфар в ръка, ненавършилото дванайсет години момче се разделя със своята майка. Той, разбира се, е тъжен от сбогуването, но душата му е преизпълнена с копнеж и амбиция за духовен живот и близост с Бога. Така с тези противоречиви чувства на радост и тъга, заминава за цариградското предградие Буюкдере. Там съществува духовна семинария прикрепена към местния францискански манастир. В нея има интересно съчетание на отлично образование, давано от добре квалифицирани учители, със сурови спартански условия, изразени в бедност и сеплост, придружени с желязна дисциплина. Там бъдещият отец Гагов получава силен старт. Но семинарията е затворена през учебната 1928/29, което налага преместването на Гагов в град Сполето. Това градче е толкова близо до Асизи, че едва ли не Гагов буквално върви по стъпките на свети Франциск. Тук той истински усеща свързаността си с ордена. Това става

през годината на послушничество, когато младият францисканец става брат Йосиф Мария. В този период послушникът изучава основните правила на монашеския живот и устава „Регула”, в чиято основа е аскетично послушание, себеотрицание, въздържание, търпеливост, искрено братолюбие, понасяне на унижения и обиди. Всичко това в атмосфера на молитва, тишина и откъсване от околния свят.

След този период на себеопознаване брат Йосиф Мария дава временни монашески обети на 12 ноември 1931 г.

Същевременно записва философски курс, който завършва, разбира се, с отличие. Пет години по-късно, навършил 21 години, на 31 май 1936 г. той встъпва безвъзвратно и завинаги в монашеския живот.

Доловили големия научен потенциал на паметливия и буден младеж, ръководителите на манастира не губят време да го запишат да следва богословие във Висшата духовна семинария в Асизи. Тук семинаристите се готвят за свещеническа служба. В тази духовна школа е събран цветът на бъдещите францискански свещеници. Тук се обучават италианци, испанци, холандци, северно и южноамериканци, дори китайци, все младежи отдадени на искрена вяра и любов към францисканското учение. Въпреки това многообразие, Гагов се отличава като отличен ученик и младеж с голяма любознателност. Той използва всеки свободен момент за себеусъвършенстване. Усвоява няколко европейски езика и следва свободен курс по медицинска помощ. Скоро той спечелва доверието на всички и е провъзгласен за клисар, което му позволява да се докаже и като истински естет, притежаващ голяма сръчност при украса на олтари и статуи.

Междувременно продължава и духовното му развитие. През 1936 г. е вече иподякон. А на 25 юли 1937 г. става и дя-

кон. Няколко месеца по-късно на 17 октомври 1937 г. Йосиф Гагов е ръкоположен за свещеник. Така след почти десет години усърдие някогашният Йоско се е превърнал в отец Йосиф Гагов. На пръв поглед съвсем различен след претърпените физически и духовни промени, все пак нещо остава непроменяемо, константно и неизменно съпътстващо го, а именно неизмеримата любов и носталгия към родината. Едва ръкоположен, Йосиф заминава за родния дом. След десет годишна раздяла той най-после може да прегърне своите. Поостарелите му близки го посрещат весело и радушно, всички сияят от щастие и радост. Но за жалост още не осъзнал, че си е въкъщи, само след 3 седмичен престой, на новото отче е наредено да набере няколко млади българчета и да се върне в Италия. След пристигането му Върховното началство на Ордена изпраща отец Гагов да учи в Папския институт за Източни Църковни науки в Рим.

Обучението му там завършва с дисертация върху мистериозната личност и доктрината на Презвитер Козма. На 10 юни 1940 г. тя е защитена и отец Гагов отбелязва със заслужена гордост в дневника си: „Аз съм вече доктор”. През това време пребивава в Мисионерския колеж в Терме ди Каракала, където приема поста зам. ректор (1939-43); (1954-67)

Но както може да се очаква, това не е краят на учението му. Прозорливите настоятели желаят да обогатят своето общество с един добър специалист. Така на 6 ноември 1940 г. той вече посещава курсове по Християнска археология. Неговите научни интереси в тази област са насочени към светците и мъчениците на ранната християнска църква. Научните му изследвания завършват с отлично защитена дисертация на 23 март 1943 г. През следващата година отец Гагов вече чете лекции по богословие

на Източните църкви в Папския Богословски факултет. По-късно му е поверена и катедрата по християнска археология. Лекциите на младия доцент са много колоритни. Неговата голяма усмивка веднага спечелва студентите и внася свежест сред строгите стени на Факултета. За много кратко време успява да спечели сърцата както на студенти така и на останалите преподаватели. И макар, че се справя отлично с преподаването, академичната му дейност не се ограничава само с него. Той работи също така по книги, статии, рецензии, конференции и научни доклади. Но това, с което наистина изпъква, са статиите, които публикува в различни списания. Дори в научните си трудове, той не забравя любовта си към родината. Освен творбата посветена на Презвитер Козма, той пише редица други статии за речници и енциклопедии свързани с отечеството му, най-обемистата сред тях е статията озаглавена „България”.

Още неразгърнал пълния си потенциал в тази област, през 1949 г. отец Гагов се насочва към друго поприще, на което отдава времето и усърдието си. Той поема длъжността редактор и говорител на българския отдел на Ватиканското радио. Трудолюбият отец се справя толкова добре, че за няколко години броят на предаванията

*О. Гагов със сестра си
Невена Делгянска в Асизи*

нараства от едно на седмица на цели пет. Следвоенните години са тежки за България, но благият глас на Отчето е християнски лек, който носи спокойствие и надежда на подтиснати от атеистичния комунистически режим хора. Освен, чрез благотворното влияние на радиопредаванията, отец Гагов помага и по друг начин. И всъщност това е най-големият му подвиг, най-истинското му християнско поведение, най-вярната му човешка посока, а именно да помага на ближния. В това отношение той е наистина недостижим. Неговата всеотдайност към всички онези българи изгнаници, които чукат на вратата на манастира,

го прави всеизвестен сред тях. За тях той е своеобразен спасител, истинско олицетворение на христовата добрина.

Десетки хора изгубили семейство, родина и материални средства търсят помощ и убежище при него. На някои дава хляб, на други подслон, на трети работа, а на четвърти помага да заминат. Всички, които отиват при него са сигурни, че ще получат част от безкрайната му добрина. Посветен на своята чисто хуманна християнска дейност той става символ на братолюбие.

Тези, на които е помагал, разказват за него, че сякаш бил навсякъде. Един момент ще го видиш да се разпраща с емигранти, след това ще го мернеш да обикаля римските улици, качил някой сънародник на вярното си моторче, ще го срещнеш в министерства, в участъци, лагери ... все там, където очакваш или не очакваш. За това и го наричали „Хвърчащият отец“, а моторчето му станало едва ли не легендарно.

През ръцете му минават значителни материални средства: вещи, продукти, суми. Но той винаги остава верен последовател на своя вдъхновител и баща - свети Франциск. Всичко раздава на нуждаещите се. Дори когато постъпва в тежко здравословно състояние в болница, не може да си осигури резервния чифт дрехи, изискван от лекарите. Въпреки званието си доктор и професор, той с никого не се държи надменно, пред никого не скрива откъде е дошъл и кой е баща му. На лицето му винаги е изписана благост и една неповторима разведряваща усмивка, която всички познавали го си спомнят.

Животът на този верен последовател на свети Франциск завършва твърде рано на 14 септември 1967 г, когато е едва на 52 години. Тялото на Отчето е победено от тежка болест, която го мъчи в истинска агония дълго време. Тялото е победено, но духът не! Дори боледувайки, той запазва своята одухотвореност и чувство за хумор. И някак си остава жив в сърцата на стотиците хора, на които е помогнал. Дори и в сърцата на нас, които четем и слушаме за него. Защото добрината е над времето, ведрият дух над пространство, а Божията любов по-далечна от безкрая.

Погребението му се отслужва тържествено в римската базилика „Св. XII Апостоли“ от сънародника му о. Венко Плачков.

Емил Манавски

ОТЕЦ ГЕОРГИ МИТОВ

Отец Георги Митов е роден на 9 януари 1916 г. в село Секирово (някога Балтаджий), близо до град Пловдив. Неговият баща – Петър Петров Митов е убит на фронта, където е погребан. За неговото отглеждане се грижи чичо му Арсен Петров Митов. Майка му Мария се жени повторно в Комитови, а по-късно се разболява от психическа болест. Фактически дядо Арсен Митов и баба Бонка – неговата жена – са се грижили за него и са го изпратили за свещеник. Тук има нещо интересно, което се знае от хората. При отпразнуването на така наречената свещеническа сватба, отпред на тържеството са стояли новите му настоятели, т.е. чичо му Арсен и жена му Бонка. Но отец Георги е казал: „Най отпред искам да застане майка ми, независимо в какво състояние се намира!“

Завършва началното си училище в Секирово. Като малък заминава за Италия, където завършва средното си образование в Италия, в Бреша и Сполето. В Асизи, на 23.10.1932 г. полага първите си обети, а вечните си обети на 30.03.1937 г.; поема свещеническата служба в гробницата на Серафичния Отец Франциск на 25 март 1939 г.

В Истанбул изучава източен обред.

Подобно на събратята си българи, той се завръща в България по молба на монс. Кирил Куртев и служи в енориите от Източен обред. Бил е в село Правдино, община Стралджа.

При промяната във формата на управление от монархия към народна власт, всички притежания на Църквата: благотворителни дружества, болници, училища, преминават под власт-

та на народното правителство; каноническите жилища са иззети, дейността на религиозните ордени и конгрегации е спряна. Свещениците са принудени да живеят по сакрастиите или в камбанариите.

През 1952 свещениците биват обвинени в противопоставяне на новата форма на управление; някои са осъдени на смърт заедно с Епископа на Никополската Епархия, по-голямата част са изпратени в затвора за десет до двадесет години; един от тях е и о. Георги. На първия общ процес 29.09-03.10.1952 година е записано: Отец Георги Митов – францисканец-конвентуалец, тогава на 32 години, е осъден на 10 години затвор. Бил е в затвора в Белене, след това в София, където са го посетили неговите близки и те разказват нещо интересно: „Като ни пуснаха на свиждане и ние, които бяхме все уплашени, без да се усетим, си държахме ръцете скръстени като за молитва. И тогава един от милиционерите се нахвърли върху нас, защото сме стояли със скръстени ръце, което било знак, че и ние сме за затвора. Видяхме ги, че плетат кошници и при отворените врати на спалните помещения, ако можеше изобщо да се нарекат спални помещения, видяхме сламени рогозки, с които ние си закривахме парниците в Секирово. После попитах отец Георги на тези ли рогозки спят и той ми отговори, че това било много добре, от което си направих извод, че е било много по-зле.“

Поради глада, жаждата, травмите и тежките усилия, изтощен от недохранване, го поразява екземично заболяване. След пускането му от затвора, около 9 години, той отново е на същото си място в село Правдино. Излизайки от затвора, е принуден да се лекува в различни болници, но не постигайки почти никакво или слабо подобрение. Живее при много бедни условия и за да се изхранва е ходел в местното ТКЗС като поливач. През 1980 г. по съвет на лекари, получава разрешение от Правителството да замине за Рим, за да се лекува. Лечението в Италия му повлиява много добре.

Той е един от първите хора, които папа Йоан Павел II приема на аудиенция през 1980 г.

Завръща се в България, в с. Правдино, а през месец март 1981, няколко дни преди смъртта си, в Секирово, родното си село, проповядва Божието Слово по време на Пасхалната тридница, за радост на вярващите. Често казваше: „Ето, приближава се часът; аз трябва да умра скоро“. Така и става. Сестрата Смърт го отвлича в мълчание и внезапно.

В неделя 29 март 1981, ставайки сутринта, е подготвил всичко за отслужване на Светата Литургия; след първия сигнал на камбаната, влязъл в стаята си. Вярващите вече били дошли в определения час. Влизайки в стаята му обаче, някои от тях го откриват бездиханен, добре разположен на леглото, облечен в расо, с кръстосани ръце.

Бил е обикновен човек, със стабилна воля, изучавал за кратко време изкуството да свири на орган. Живеел в самота и в истинска францисканска бедност, никога не се притеснявал за утрешния ден. Не рядко в селата се налагало да извършва погребения на починали православни. Погребалната церемония на о. Георги се извършва в град Пловдив от Монс. Методи Стратиев по източен обред. Следобяд хранителят о. Петър Сарийски, заедно с редица свещеници, отслужва Литургия по латински обряд в Секирово, където о. Георги е погребан, в присъствието на роднини и множество вярващи.

Бог да води о. Георги към славата на Рая, откъдето той да се моли за своето отечество, докато се засили вярата и се увеличи броят на свещеническите и монашески призвания.

Отец Георги почива през 1981 г. Погребан е в общия гроб, заедно със свещениците Йосиф Ружин, Венко Кисов, Иван Гаджев и Георги Арлашки.

О. Венцислав Николов OFM Conv

ОТЕЦ ГЕОРГИ АРЛАШКИ

Роден в град Раковски, кв. Секирово, на 09.11.1923 г.

За него, в „Абагар” (бр. 10, 2001 г.) пише: „...Тъй като не само не обичаше, а и беше готов да вдигне скандал, когато някой посмееше да изтъкне превъзходните черти от живота и дейността му, само сега, след като той почина неочаквано на 23 август 2001 г., се чувстваме свободни да нарушим болезненото му смирение, като издадем изключително превъзходните качества на неговата личност”.

През 1935 година Арлашки вече се проявява като водещ сред малчуганите около училището и църквата, въпреки дребния си ръст и скромно облекло. През 1937 г. завършва с отличие прогимназията и заема първо място сред нисшия

клир към църквата, готвейки се да постъпи в духовна семинария в Италия. В град Асизи той за кратко време научава отлично италиански език и си извоюва позиции в духовното училище, сред съученици и пред преподавателския екип. От онова време е и набожността му към Божията майка – вероятно и под влиянието на по-късния светец-омъченик и негов старши събрат, Максимилиан Колбе, тогава на кратко посещение в семинарията, където Арлашки следва в периода 1943-1950 г., изучавайки Философия и Теология (Богословие). Оттогава избира лозунг в чест на Дева Мария, който бива намерен изписан от него до края на живота му стотици пъти на листчета, по белите полета на учебници и молитвеници – стиха на Данте Алигиери: „На висша цел завършек си ти” (Рай, песен 33, 3), като понякога

добавя също, „каквато те обикнах още като малък”. Не ще да е случайно съвпадение, че последната литургия, отслужена от него, е на 22 август, когато Римската църква чества празника на Мария Небесна Царица, неговата царица.

Ръкоположен за свещеник на 4 декември 1949 г. в град Асизи.

След завършване на семинарското си образование в Асизи, през 1950 г. записва християнска социална доктрина в Католическия университет във Фрибург (Швейцария), където 3 години по-късно постига магистърска титла. От малкото, което е писал на тази тема, от разговори и книжнината, която своевременно внася в абагарските хранилища, съвсем ясно е предпочитанието му към немската синдикална школа на Карл Шмит, повлияла дълбоко на зараждащия се към онези години CDU на Конрад Аденауер, както и определените му симпатии към мисълта на френския християнски философ Еманюел Муние.

Първите си приноси в апостолата дава в новата църква на францисканите „Непорочно зачатие на Пресвета Дева” в град Милано, като пасторален деятел в оживен градски квартал. През 1956 г. той получава катедрата по социология на Висшата духовна семинария в град Асизи, преподава Латински, Френски, История и Социология, престоява там до 1959 г., когато напуска поста си, както изглежда, поради разногласия с ръководството,

о. В. Плачков, о. Г. Арлашки, о. М. Балабански
Изпращане за Австралия

но от прекалено прогресивните му възгледи. Прекарва около година в един от най-изостаналите региони на Италия, провинция Калабрия, където ордентъ основава свои единици.

През 1960 г. кандидатства за пост

Вляво: о. Г. Арлашки

Вдясно: М. Балабански

в Австралия, където францисканите по това време започват да се организират мащабно. В продължение на 30 години Арлашки мисионерства по цялото лице на необятната страна, сменяйки често местожителството и работата, действайки

кога в екип, кога сам. Поверена му е грижата предимно за ново-дошлите италиански, малтийски, полски и хърватски емигранти. Забележително е делото му в град Вирджиния, недалеч от Аделаиде, където, в качеството на Ватикански отговорник за българите в чужбина, създава духовен център за сънародниците, повечето с източно-православно вероизповедание. Когато там се появява български православен духовник, той му отстъпва храма и служението, и тръгва по други обекти из страната. Все още се помни в Австралия, а бива подходящо забелязана и от Ватикана — акцията му в полза на търсачите на опалови залежи в пустинната част на континента, в местността Coober Pedy, където стотици нови емигранти от Европейския изток и югоизток пробваха късмета си, с надежда за бързо забогатяване. Става известен с голямата си динамичност — сам ватиканският официоз споменаваше за неуморната му дейност сред миньорите в далечните райони на австралийската пустиня. За да не останели без неделна служба, пътувал редовно до тях с кола стотици километри, за да им помага духовно със служба, раздаване на тайнства, проповед, катехизис. Служи в църква, самата издялана в подземно пространство, изчерпано находище на скъпоценен камък. Непредвидената житейска съдба е за

*Вирджиния, Австралия
1981 г.*

Арлашки повод да получи допълнителен духовен, интелектуален, професионален опит, който след това пренася в България, когато става възможно да се завърне в родната земя.

Арлашки пръв се престрашава сред другарите си да посети България, въпреки все още свирепстващия болшевишки режим, и през пролетта на 1966 г. пътува за родния край. Въпреки някои затруднения, остава с впечатлението, че някак живота на хората се нормализира. Това го насърчава да поддържа все по-тесни контакти с църквата в България, и накрая, през 1990 г. решава да поеме пост

В Рила, 1972 г.

в страната. Поверена му е мисия в селата Малчика и Трънчовица, а след това и Белене, в Никополската епархия. Малко след това поема върховната длъжност на францисканите в България, с древната титла „кустос“, която запазва до 1999 г. От 1995 г. работи в Софийско-Пловдивска епархия – първо в с. Калояново, а после в квартал Парчевич на град Раковски.

Навсякъде той се проявява като изключително динамичен и винаги готов да се адаптира на трудни условия. Подвижен, закачлив, винаги изглеждащ по-млад от годините си. Прекосява България

В България, 1990 г.

за няколко часа – идва, вижда и си заминава – за следващото задължение. Лесно другарува, понякога и шумно, но същевременно знае да се съсредоточава в задълженията си. Поддържа в дадените условия своята обща и специ-

фична култура. Чете, като малко други, следи българската и чуждестранната сфера, общата и специализираната. Говори няколко западни езика, но понякога чувства удоволствие да се изразява на местен павликянски говор – казват, че се опитвал даже да проповядва на родното наречие. Обичаше животните – сам, вечеряйки, заделяше от масата, за да занесе на своето куче. Оставяше на земята в кухнята чинийка със зрънца царевица – “за да има какво да яде мишката”. Любител фотограф – до нас са достигнали много от фотосите му – на природа, играещи деца, възрастни на седянка или по време на работа. Самият той на снимките винаги е заобиколен от приятели и най-вече деца, които той на-много обичаше и които също го обичаха.

До последния си дъх мечтае да присади трайно францисканския идеал на младините си в българските условия. В изпълнение на тази своя цел става основоположник на манастира “Св. Максимилиан Колбе” в град Раковски.

В родния град Раковски приключват дните му – почива неочаквано в ранните следобедни часове на 23 август 2001 г.

Мария Лесова-Зенкова

ОТЕЦ СИМЕОН ЛУКОВ

Отец Симеон Луков е роден на 08.05.1925 г. в село Калъчлии - днес квартал Генерал Николаево на град Раковски - в семейството на Мария и Луиджо Лукови.

О. Симеон със своите родители и брат

Кръщелното му име е Любен.

Получава основно образование в местното училище. Изявява се като много добър ученик. По-късно завършва специализирано

църковно обучение в екипа на мини-странтите, които представляват резервоар от духовни призвания.

Малкият Любчо е възхитен от отците Йосиф Гагов и Петър Сарийски. У него се поражда желание да последва пътя на францисканите конвентуалци. Решава да се посвети на духовния живот в манастира в Асизи.

Напуска родина и родители на 01.10.1938 г. едва тринайсетгодишен.

Пристига в Асизи на 03.10 и постъпва в месната гимназия лицей с класическа насоченост и така пет

Ръкоположение на о. Симеон

години до 1943 г, когато навлиза в послушничество (1943 - 1944 г.), за усвояване идеала на францисканите, под ръководството на духовния магистър Отец Бонаventura Морарио - румънец.

Следват години на философско и богословско образование във Висшата духовна семинария „Францисканум“ в същия град, до ръкополагането му на 06.05.1951 г., когато вече е на 26 години. Първото му преразпределение в църковния апостолат е в църквата „Дванадесетте апостоли“ в град Рим. Там о. Симеон има възможността да усъвършенства уменията си в църковната музика (композиция и орган), като се записва да учи във Висшата римска школа за църковна музика, след което упражнява усвоеното изкуство през годините в различните служби поверени му при манастири и църкви на много места в Централна Италия (освен в Рим, също в Албано, Пескара и Асизи).

Създава хорове, прави репетиции, акомпанира с орган и хармониум.

След като през 1966 г. Светият престол учреждава службата визитатор (делегат за българските католици в чужбина) с щабквартира в манастира на францисканите в Рим, отец Симеон изявява желание да участва в работата сред съна-

*О. Симеон Луков и
о. Максимилиан Балабански*

родниците си.

Следва специализирани курсове в папския колеж „Русикум“ и извършва няколко обиколки извън Италия през лятото на 1969 г. в Югославия, Гърция и Турция.

Работи също в Радио Ватикана, като води предавания на български език.

Преподава на малки деца вероучение, музика, спорт.

На 12.06.1972

г. претърпява тежка пътна злополука в планинския проход между Болония и

Флоренция, която му се отразява в

следващите етапи от живота му, заради кошмара от преживяното.

Получава назначение в манастирите „Таялкоццо“ и после в „Ривоторто“ в град Асизи.

Хвърковатият апостолат, типичен за св. Франциск се превръща в негов стил на работа.

След събранията си български, о. Симеон поема най-разновидни длъжности на най-много места и винаги в подчинено положение - другото качество което св. Франциск препоръчва на своите. Монашеската бедност, отличителна за францисканите, в него достига мащабите на пълно лишение по местата ,

С Папа Йоан Павел II

където живееше.

След демократичните промени в България от 1989 г., той е един от първите свещеници, които се завръщат в родината. През 1991 г. поема ръководството на

църквата „Непорочно зачатие на Дева Мария” в квартал Парчевич на град Раковски. По-късно е преместен на север в град Белене на дунавския бряг, точно срещу зловещия остров Белене, доскорощния лагер на репресираните от режима.

Дълго ще го помни турчето от Белене, което покрай него научи основите на вярата и постоянства докато стане пълнолетен, за да поиска законно кръщение като си избра християнското име Симеон, монашеското на отец Любен.

Изтощен и вече болен в края на хилядолетието се прибира при събрата си по-близо до родното си място, като помощник в енорията на село Житница, и накрая в манастира „Свети Максимилиан Колбе“ в град Раковски.

След две години боледуване, прикован на легло и обгрижван от събрата си в манастира, о. Симеон умира на 21.03.2004 г и така достига до края на пътя на вярата и подчинението.

О. СИМЕОН ЛУКОВ
О. Ф. М. КОНВ.

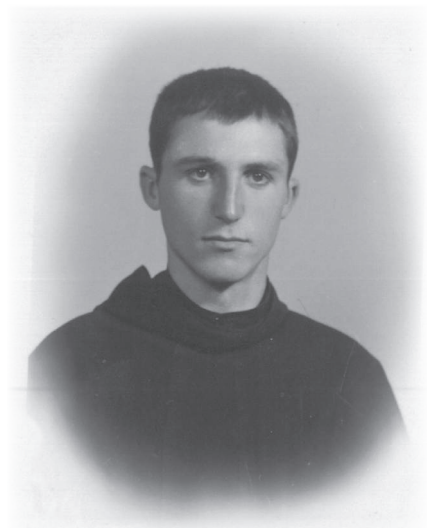
р. РАКОВСКИ кв. ГЕНЕРАЛ-НИКОЛАЕВО +
08-05-1925 21-03-2004

P. SIMEONE LUKOV

n. Rakovski cv. Gheneral - Nikolaev +
08-05-1925 21-03-2004

Луиджо Луков

ОТЕЦ МАКСИМИЛИЯН БАЛАБАНСКИ

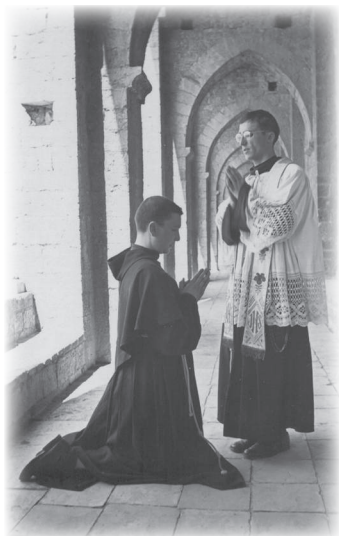
Отец Максимилиян Балабански е роден на 9 ноември 1925 год. в село Калашлия - (днес Генерал Николаево), в семейството на Елисавета и Боньо. Кръщелното му име е Йосиф. Завършва основно образование в родното си място. Родителите му го възпитават в следване на християнските добродетели, затова още от ранна юношеска възраст Йосиф открива своето свещеническо и монашеско звание. В енорийската църква, където е министрант и участва в

Светата Евхаристия, решава да се отдаде в служба на Бога и на хората в Ордена на Францисканците Конвентуалци.

На 29 ноември 1937 година заминава заедно с о. Георги Арлашки, о. Йозо Земярски и о. Козма Бойкин за Асизи (Италия). Когато пристигат в Сакро Конвенто, младият Йосиф започва гимназиалното си образование, което завършва през 1942 година. На 14 август същата година започва новициат при Отците Францисканци Конвентуалци в Асизи. Полага първите си обети на 15 август 1943 г. По

*Свещеническо ръкоположение
на о. Максимилиян, 1950 г.*

1950 г.

Втора година по
богословие

това време е възхитен от живота, примера и християнското свидетелство на св. Максимилиан Колбе, подпечатани с мъченическа смърт на светеца в концлагера Освиенцим – Полша по време на Втората световна война. И тогава Йосиф решава да приеме монашеското име Максимилиан. След завършването на новициата брат Максимилиан следва 3 години философия и теология. Вечните си обети полага на 8 декември 1946. През същата година започва богословие, което завършва през 1950 г. Ръкоположен е на 16 юли 1950 г. След ръкоположението си отец Максимилиан е назначен за ректор на Малката семинария в Асизи. По-късно работи в Перуджа, Губио, Католика, а също така е отговорник за постулантите – младите кандидати за Францисканския Орден. През 1968 год. заминава за Рим, където следва 2 години в Папския Източен институт и го завършва като магистър по Източно църковно католическо право. През 1969 г. е изпратен на мисия в Австралия и е назначен за ректор на семинария, а през последните 6 години от престоя си на най-малкия континент, изпълнява функцията Кустос на тамошната структура на Ордена.

През 1992 година настъпва изключителен момент в живота на о. Максимилиан, защото тогава той се завръща в родната

си България, която, по негови думи, винаги е носил в своето сърце. Тук, заедно с о. Симеон Луков е назначен в енорията в кв. Парчевич и в периода от 1 година служат на поверените им енорияши. През 1993 г. е назначен от Монс. Георги Йовчев за енорийски свещеник в с. Житница до 2000 г. В тази енория съгражда енорийски дом и същевременно манастир в град Раковски. Преместен е в Раковски. След няколко годишен период на боледуване, приел светите Тайнства покаяние и маслосвещение, и в присъствието на събратята си от своята общност, напуска този свят, отправяйки се към среща със своя Създател, комуто посвещава живота си. Отец Максимилиан Балабански умира на 13 февруари 2011 г. в манастира „Свети Максимилиан Колбе“.

Отец Максимилиан Балабански през целия си свещенически и монашески живот работи много отговорно и с ентузиазъм, с всички хора, особено с младите. Отдава се на мисията си с всички сили и в името на Непорочната Дева привлича душите на поверените си хора към Бога. Изповедник на сестри и свещеници. Рицар на Непорочната и верен син на свети Франциск. Отец Максимилиан е обичан от своите енорияши и от събратята си свещеници и монаси. Скромен и добър човек, монах и свещеник. Верен докрай.

Винаги мечтаеше църквата и мисията на Франци-

Вляво - о. Йосиф Пицийски, горе в средата - еп. Г. Йовчев, под него - о. Мариуш Полцин, OFM Сар, горе вдясно - о. М. Балабански, долу вдясно - о. С. Луков

сканците Конвентуалци в България да се развива все повече и да има млади хора – българи, които биха могли да я продължат. Голяма радост беше за о. Максимилиян, когато най-после един младеж от енорията в с. Житница – Венцислав Николов (сегашният отец Венцислав, който работи в манастира ни в енория „Дева Мария от Фатима“ в град Плевен) през 2002 встъпи в Ордена на Отците Конвентуалци. Това беше за о. Максимилиян една надежда, че неговата мисия и на събратята му българи – о. Георги Арлашки, о. Симеон Луков, о. Георги Елдъров, след като са се завърнали от чужбина през деветдесетте години в България, ще продължи.

Винаги подкрепяше о. Венци, когато той беше в семинарията в Полша, чрез своите молитви, а в едно от писмата, които му е изпратил, на 18 август 2002 година, след тържеството на св. Максимилиян Колбе и на Успение Богородично, написал така: „Мили Венци, никога не сме сами, защото Исус и Неговата Майка са винаги до нас. Бъди мъжествен. Ако това е твоето звание, никой няма да те изостави. Аз също, продължава в писмото си о. Максимилиян, оставих моите родители, брат и сестри на 12 години и отидох в Италия и, въпреки че чувствах тяхната липса и голяма носталгия, никога не се чувствах сам или натъжен, защото „Господ е моят Пастир, от нищо не се нуждая”. И това не е поезия, а приятна реалност”.

Отец Максимилиян беше много отворен, винаги намираше време за другите, а особено за своите събратя, активен, същевременно и човек на молитвата. Всеки ден молеше брeвиаря – задължителните молитви за всеки свещеник и монах. Също така с голямо внимание и набожност отслужваше Светата Литургия, от която черпеше сили и подкрепа за всекидневния си свещенически и монашески живот. Всеки ден, половин час преди Светата Литургия, го виждах да се разхожда около манастира и параклиса и молеше Светата Брeонница, поднасяйки своите радости и трудности на Бога, чрез покровителството

на Божията Майка, Дева Мария, която много обичаше, както я е обикнал неговият събрат и мъченик – св. Максимилиан Колбе, чието име е приел още докато е бил в новицията в Асизи – Италия.

Отец Максимилиан, който преди три години беше призован от самия Исус да получи вечната награда, ще остане без съмнение в сърдечните спомени и като прекрасен пример за мен, за моите събратя, а също и за всички свещеници и монахини, за верните от България, където той прекара последните си два-сет години. Със сигурност това време не е било по-малко интензивно и енергично от тези години, преживяни в служба на Църквата и на Ордена си в Италия и Мисионерска Австралия.

За всички свещеници и монахини, за всеки един от нас, о. Максимилиан ще остане като неоценим приятел. Отец Димитър Димитров – енорийски свещеник в град Раковски, кв. Генерал Николаево, възпоменава о. Максимилиан така: „Отец Максимилиан ни даде едно силно човешко, свещеническо и францисканско свидетелство дори и с доста продължилата му предсмъртна болест. Заобиколен от синовните грижи на събратята си беше един наистина симпатичен и послушен пациент. Често даже и в леглото си издигаше с вяра молитвени ръце и, повтаряйки почти несъзнателно литургичните думи и жестове, сякаш вече служеше Вечната Литургия”.

Това е един скромен човек, това е един свещеник, един францисканец. Ето неговият живот, ето неговата любов и силна вяра във възкръсналия Христос – неговият Пастир. Това е моят скъп събрат Максимилиан.

о. Евгений Ружански OFM Conv

ОТЕЦ ГЕОРГИ ЕЛДЪРОВ

Роден е на 27.02.1926 в село Зорница, в семейството на Петко и Бяла.

Начално образование завършва в родното си място. През 1937 г. продължава основното си образование в Секирово. От ранна възраст чувства в сърцето си желание да отдаде изцяло живота си в служба на Бога. Затова едва дванадесетгодишен, заминава за Асизи, заедно с францисканците мисионери от гр. Раковски, и постъпва в Малката семинария за младежи на Сакро Конвенто. Завършва обучението си през 1943 г. Четири години по-късно - през 1947 г. завършва Класическия лицей на Философско-теологическия колеж на манастира в Асизи. Изучава Теология в Понтификалното Училище (факултет) по Теология „Сан Бонавентура” - Рим (1947-1952); Изучава източни църковни науки в Понтификалния Институт за Източни науки – Рим (1952-1955). Завършва магистратура по теология. По късно получава титлите Доктор по теология (1954г.) и Доктор по Източни църковни науки.(1957г.).

Започва да издава „Францисканският Мисионер“, месечно списание на седалището на Ордена на Монасите в Рим (юни 1954 – декември 1955); Също така дълги години работи като

*От ляво надясно, прави:
Вл. Пенев, Г. Елдъров, С. Луков
Седнали:
М. Балабански, В. Плачков
Асизи, 1947*

преподавател в областта на догматиката, историята и екуменизма в Рим, САЩ, Германия, Обединеното Кралство и Румъния. От март 1955 г. работи като професор по Мисиология в Понтификалното училище по Теология „Сан Бонавентура“ – Рим. Преподава също Източна теология (1955), Екуменизъм (1957) и Еклезиология (1960) Става редовен професор по същите предмети от 15.12.1966.

Изпълнява функцията на Апостолически Екзаминатор на римското духовенство от 27.10.1961; о. Георги Елдъров е единственият българин, който взема участие във Втория Ватикански събор в ролята си на консултант на Потнификалната комисия за мисиите при подготовката на Втория Ватикански екуменичен събор (29 август 1960-юни 1962), а също така като консултант по време на събора (14 септември 1962 до края на събора – декември 1965), със специални връзки с Комисиите на Събора за мисиите и за епископите и епархиите;

Член е на Катехизисната Комисия на Викарията за епархията на Рим, от 18 февруари 1964. От 24 май 1966 е Консултант към Секретариата за невярващи;

Делегиран посетител на Holy See (свещена Конгрегация на Християнските църкви за Българските католици и чуждите държави) от 1966 до 1992;

Посветен в архимандрит на Източната Църква, със званието и чина Монсиньор – 19 юни 1966 г. От 1965 г. е професор по Еклезиология във Висшия Институт за духовни науки „Кай-мари“ Рим;

Гост Професор в Католическия Университет на Америка, Вашингтон, Департамент „Религиозно Образование“, юни-август 1968, юни-август 1969;

Гост Професор на Теологичния семинар в Кенселер, Ню Йорк, септември-октомври 1968;

Професор по теология в Института „Еклезия Матер“ на Лутеранския Университет от 3 октомври 1969;

Гост професор в Института по Мариология на Теологичното Училище (факултет) „Марианум” – Рим, октомври 1970-юни 1971;

Професор в Енорийския Център по Теология и Подготовка на лаиците в Апостолата на Рим, от ноември 1970;

Професор по Екуменизъм във францисканския Теологически институт в Асизи от октомври 1970;

Професор по Източна духовност към Францисканския духовен институт на Понтифичо Атенео Антонианум – Рим, от октомври 1970;

Отговарящ за Българското бюро при Радио Ватикана 1957-1991;

Професор по Религиозно обучение към приравнения Класически Лицей „Гаетана Анъези“ (януари 1964-юни 1969), и Научния Лицей „Д.Ф.Кенеди“

(октомври 1970-януари 1971)

27 години е визитатор от името на Ватикана за българите, живеещи зад граница. От 1966 г. до 1991 г. е говорител на Радио Ватикана за българските слушатели. През 1981 г. в Рим основава католически архив „Абагар“, който се отнася за историята на България, Църквата в България и българските емигранти.

В родината си се завръща през 1991 г. след политическите промени и 53 г. живот в чужбина. От този момент издава вестник „Абагар“.

Умира на 11.07.2011 в София, след кратко боледуване на 85 годишна възраст.

В. Н.

ОТЕЦ ВЛАДИМИР ПЕНЕВ

О. Людвик Пенев е роден през 1926 г. в село Дуванлия. По-късно приема монашеското име – Владимир.

За себе си казва, че като малък, още преди да може да чете и пише, започва да служи литургия вкъщи. Прави в стаята си импровизиран олтар. Участва всяка сутрин, в Светата евхаристия от 05:00 часа. Баща му е министрант и го учи на латински. На 6-7- годишна възраст малкият Людовик не

умее да чете и пише, но вече знае цялата литургия на латински език. След като се научава да чете, получава от свещеника катехизис, за да може постепенно да се образова във вярата. Неговото монашеско и свещеническо призвание започва от олтара – от любовта му към евхаристията. Мотивира го фактът, че свещеникът записва присъствието на децата, по време на литургия, а за награда получават възможността да го придружават при благославянето на домовете на Ивановден.

Първият му контакт с Францисканския Орден става чрез о. Петър Гиев – капуцин. В началото има намерение да стане капуцин. Поради факта, че капуцините не изпращат в Тирол повече от двама - трима и вече няма място, малкият Людвик решава да замине с о. Петър Сарийски – конвентуалец, който също събира млади звания за школата в Асизи. На 28.09.1938 г., на 12-годишна възраст, напуска своята енория, заедно с още двама кандидати - Вентур Шишков и Давид Драганов. Групата е съставена от седем човека: тримата кандидати, о. Петър Сарийски, Георги Елдъров, Любен (Симеон) Луков, Пеев, и Пе-

*О. С. Луков, о. М. Балабански,
о. Вл. Пенев*

тър с прякора „Миромирчето“. Пътуват от Пловдив до София с влак. Там уреждат всички документи в посолството. На 01.10.1938 г. заминават за Белград, където разглеждат Дунава. Пътуват с Ориент Експрес от Истанбул до Париж. Пристигат в Асизи на 03.10.1938 г. в навечерието на тържеството на св. Франциск. Посрещат ги о. Балабански, о. Арлашки, о. Козма и о. Зайков. Заедно с тях стават 11 българи. Започват да учат италиански с о. Плачков. Имат строга забрана да не говорят помежду си на български. Владимир Пенев бързо усвоява езика.

Основното образование продължава 5 г. Започва новициат през август 1942 г. о. Бонавентура Морарио е неговият наставник. Полага първи обети на 15.08.1945 г. След новициата започва тригодишно средно образование в семинарията в Асизи (liceo clasico). След това продължава с 4 год. теология. Ръкоположен е за свещеник на 5.05.1951 г. Не знае дали родителите му са живи. Преди войната са си писали помежду си. Поощаджията от с. Дуванли унищожава писмата на Пенев и на неговите родители. Когато комунистите идват на власт искат от семейството му да се отрече от сина си, понеже след войната не се е завърнал в родината си. Майка му и баща му не желаят да сторят това и затова влизат в затвора за около 2-3 месеца. През това време в затвора майка му се разболява и умира през 1957 г. Баща му живее до 1997 г., когато умира на 87 г.

През 1957 г. се среща с о. Пио и му казва, че желае да се

върне в България. Светецът му забранява да прави това, защото няма да стигне жив до вкъщи. Той вече е третиран като ватикански шпионин.

След първата си литургия в citta del Castello, отива за две седмици в Ривоторто, където е наставник на о. Плачков. На 20.10.1951 г. получава обидиенция. Желаете да замине за Африка, но провинциалът казва: „Твоята Африка ще е Рим в Трас Тевере до планината Джаниколо”. До 1961 г. се намира в голямата енория „Света Дорота”, в която живеят около 13 хил. жители. Занимава се предимно с младежите, с вероучение в училищата. Също така три пъти в седмицата преглежда филми и ги пуска на младите. През 1961 г. заминава за Асизи, където до 1962 г. е помощник на наставника на новициата. До 1966 г. изпълнява службата на зам. енорист в базиликата „Дванадесетте апостоли” в Рим. Тук отново се занимава с вероучение. През 1964 г. се записва в академията по изкуство в Рим. Поради добрия си талант започва веднага от втората година. След две години образование, по молба на енориста си, оставя четките и започва да се грижи за душите в енорията.

През 1966 г. архимандрит о. Елдъров го вика в колежа Лавиния за помощник на бежанците от България. Те разполагат със средства от Светия престол – помощи за Католическата църква в България, с които подновяват църквите в с. Калояново и в с. Дуванлий, помагат на отците пасионисти в Северна България, както и на владиката. Лавиния е също така духовен център за българите. Там се намира параклисът „Св. Иван Рилски”.

О. Владимир Пенев става биритуалист. Учи 3 год. в Русикум. Пее много добре на славянски. Отслужва литургии за българите в Париж и Мюнхен, а о. Георги Елдъров дори в Щатите. През 1971 г. затварят Винията за ремонт. Свещениците се преместват в Серафикум до 1973 г., от където продължават да се грижат за бежанците. Полагат големи усилия за тях от Албано - селище близо до Кастел Гандолфо, на 30 км. от Рим - но не успяват да им помогнат много, защото българите нямат средства да се движат. През 1976 г. о. Владимир е изпратен в манастир в Тавиакоцо – Аbruцо, заедно с още трима братя. Понеже там

не съществува енория, помагат с тайнствата на съседните три енории.

Малко по-късно о. Владимир отново е преместен. Изпратен е в Sacro Convento в Асизи, където е назначен за отговорник на горната базилика. През 1982 г. заминава за няколко месеца в Съединените Щати, където рисува икони за местните манастири. До 1983 г. е в Ривоторто. След това отново се завръща в Асизи до 1997 г. Същата година преживява голямото земетресение. Покривът и фасадата на църквата рухват в следствие на силните трусове. В това време о. Владимир не е в храма, но двама от неговите братя умират под развалините.

До 1990 г. се намира в Абруцо – Ланчано, място известно с Евхаристичното чудо. Там изповядва поклонници от цял свят. В Ланчано подновяват манастира и църквата, и се мести в Сиена Марина, пак в Абруцо, където се разболява от рядка болест на кръвта. В периода 2000-2001 г. отново е в Ривоторто. От 2001 г. до сега е в Sacro Convento. Разболява се от сърце и е опериран. Днес е на 88 г.

JMB

*В манастира в Асизи,
март 2011 г.*

РАЗМИСЪЛ ЗА КАТОЛИЧЕСКАТА ЦЪРКВА В БЪЛГАРИЯ

Еп. Мариан Блажей Крушълович OFM Conv.

В рамките на пътуванията, които правех през годините 1978-1989 като асистент и генерален викарий на Ордена на Францисканците Конвентуалци, посетих многократно Централна и Източна Европа, а по-специално Чехословакия, Унгария, Румъния и България. В България бях поне пет пъти. Благодарение на това натрупах впечатление относно живота на Католическата Църква в тази страна.

Ситуацията на Католическата Църква в България по времето на комунистическото управление, започнало през 1946 г. изглеждаше скромна. Вярващите на Католическата Църква бяха съвсем малка диаспора, наброяваща около 70 000 човека при население на държавата от 8 милиона човека. Католиците принадлежаха към три отделни епархии. Първата от тях беше Латинския Никополски диоцез със седалище Русе, обхващаща северната част на държавата. Другата беше Софийско-Пловдивският апостолически викариат със седалище Пловдив. Той обхващаше южната част на страната, както е и днес. Третата по ред е Апостолическата екзархия със седалище София, включваща католиците от източен обред от цяла България. Начело на всяка една от тези Епархии стоеше владика. За сравнение си заслужава да се отбележи, че Православната Църква по това време имаше 11 диоцеза, а на чело на Църквата от 1953 г. стоеше патриарх. Верните на Православната Църква наброяваха

80% от населението.

Взимането на властта от комунистите след промяна на държавното управление от Монархия в Република през 1946 г. сложило и началото на преследването на Католическата Църква. През март 1949 г. излязло специално постановление, което регулирало ситуацията на религиозните изповедания. Точка 3 от това постановление гласяло, че традиционното изповедание на Българския народ е православието. В изказванията на държавните служители и съдии започнали да се срещат твърдения, че Католическата Църква и различните други християнски изповедания са врагове на системата и агенти на западния империализъм, понеже управленските им органи се намирали извън страната. Католическата Църква била призната за шпионска и заговорническа организация, а нейната дейност за подривна спрямо държавата. Гореспоменатото постановление било придружено с коментарите на представители на правителството и съдилищата формират основата за масово преследване на католиците. Това преследване е било предшествано от процеси срещу отделни физически лица вече през 1950 г. Това е дало началото на серия от арести. В края на август 1952 г. са били задържани повече от 70 човека, между които са били – свещеници, монаси, братя, монахини и миряни. Същата есен на 1952 г. са се състояли два важни процеса. През октомври били осъдени 41 човека, католици от двата обряда. Между тях един епископ и четирима свещеника получили смъртни присъди. Осъдените на смърт били еп. Евгений Босилков, владика от латински обред от Никополската епархия и трима свещеници – о. Петър Сарийски – францисканец, който е бил много добър в правото и успял да получи замяна на смъртната си присъда с 12 години затвор. Докато през ноември 1952 г. по време на втория процес били осъдени на затвор 6 духовници и 3-ма миряни. След това бил осъден епископ Иван Романов – епископ на Софийско-Пловдивския викариат, който починал няколко месеца

по-късно в следствие на причинените му изтезания. Извън осъдените на смърт или на затвор почти всички останали духовници от двата обреда – свещеници, монахини и монаси – били осъдени на „надомен труд и образование“, като били задължени да извършват принудителен труд и подадени на процес на социалистическа ресоциализация.

На 12 март 1953 г. държавните власти издали друго постановление съдържащо норми относно Католическата Църква. То имало таен характер. Благодарение на него са извършени конфискации на всички църковни имоти – движими и недвижими, принадлежащи на диоцези, енории, конгрегации, училища, болници и други църковни институции – социални и благотворителни. Същото това постановление предвиждало и закриването на духовните семинарии – диоцезиални и монашески, които са давали образование отговарящи като ниво на средните училища. Като резултат от тези действия на държавните власти спрямо църковните институции се стигнало до там, че в последствие освобождаваните от ареста и затвора свещеници, монаси и монахини можели да се приютят единствено в опустелите светилища и сакрастии. Ограничаването на Църквата в сакрастиите не било единствено политически лозунг, а същинска цел, преследвана от страна на държавните власти.

През август 1979 г. пристигнах за първи път в България. Отидох в Ореш – енория принадлежаща към Никополския диоцез, който от няколко месеца се ръководеше от нов епископ – Самуел Серафимов Джундрин. Това беше най-голямата енория в диоцеза, наброяваща около 4 000 верни. Енористът – францисканец - о. Петър Сарийски живееше в сакрастията от дясната страна на олтара. Сакрастията от лявата страна на олтара често служила за жилище на еп. Самуел Джундрин. Този път беше мое жилище. От страни на Църквата се намираше не много голяма сграда – плевня, която по-рано е приютявала домашни животни. След леко преустройство се беше превърнала в кухня

и място за живеене на монахини. На двора на стената на същата тази сграда имаше поставен душ. По време на пътуването си намерих още няколко Църкви в подобна материална ситуация. Там навсякъде свещениците живееха в подобни приспособени помещения към Църквата. Това подтисничество на католическото духовенство беше олицетворение на методите на Съветския съюз. В този период българите харесваха руснаците, понеже през 19 в. руснаците им помогнали да се освободят от турското робство. Българските власти, ставайки ревностни изпълнители на руските директиви, от една страна са искали да се харесат на властите на СССР, след като по време на Втората Световна война застанали на страната на немските нацисти. От друга страна са целели пълното унищожаване на структурите на Католическата Църква и на невъзможността да се възроди. Отново преследването от страна на българската власт било изключително активно по отношение образованието на духовенството и вероучението на децата и младежите. Използвайки аргумента, че до 1952 г. Католическата Църква не е притежавала висши духовни семинарии, категорично се възпротивявала за откриване на висша духовна семинария в България и всякакъв вид духовна подготовка на кандидати за свещеници в тази държава. В следствие на това чак през 1986 г. благодарение на дълги и усърдни преговори с държавните власти е получено позволенията в България да бъдат ръкоположени двама свещеници, които са били подготвени по таен начин. А относно вероучението на децата, по пример на Съветския съюз, то било абсолютно забранено. Младежи над 18 год. възраст теоретично могли да участват във вероучение. На практика то не се случвало, от една страна заради страха от репресивни мерки, а от друга страна заради липсата на по-ранна формация, от мързел или липса на мотивация. Освен това се внушавало, че българинът по натура е човек невярващ.

По време на моето присъствие в Ореш се срещнах с млади

хора, които казваха на енорийския свещеник, че имат желание да се венчаят, идваха индивидуално на вероучение, което беше едновременно подготовка за тайнството Изповед, Миропомазание и Евхаристия. Тази подготовка я провеждаха с ясното съзнание, че както и при други религиозни практики, са следени от държавните власти посредством организирана мрежа от доносници, които постоянно контролираха гражданите. Наистина разбрах, че наблюдението на Църквата беше голямо. Където и да пребивавах, местните духовници на момента уведомяваха за моето пристигане местните власти, като със съжаление ми обясняваха, че са задължени да го правят. Казваха също, че населението, заради практикуването на вярата, е заплашвано и шантажирано, което пораждаше изключително тежка дилема за хората. Освен това духовенството, а също и обикновените католици, бяха считани не за втора, а дори за още по-долна категория хора. По това време в Никополската епархия никой свещеник нямаше право да участва в шофьорски курсове, нито да си купи кола, поради една единствена причина - че са свещеници. Това отношение на държавните власти спрямо духовниците имаше за цел от една страна да унижи, а от друга да ограничи възможността им да провеждат пастирските си дейности в енориите.

В края на 80-те години на 20 век забелязах признаци за възраждането на Католическата Църква. Първият вестител на нормализиращата се ситуация през 1979 г. беше издигането на Софийско-Пловдивския апостолически викариат в епархия. Двете епархии от латински и източен обред бяха ръководени от свои епископи. Духовенството започна по-смело да се грижи за поощряването на нови свещенически призвания. Поради липсата на собствени семинарии, започнаха да се правят постъпки кандидатите за свещеници да се изпращат за обучение в Рим. Появиха се и литургични книги макар и изработени не особено качествено - писани на пишеща машина. Все още имаше

съгласие от държавните власти за отпечатване на катехизиси, молитвеници, песнопойки с религиозни песни, т.е. помагала служещи за религиозния живот и поддържането на набожността във верните. Основният проблем, който с времето все повече се проявяваше, беше секуларизацията на обществото, като резултат от преследванията в продължение на години войнстващ атеизъм. Ръководената от властта атеизация засегна повече младото поколение. Много сериозно нарани в тях религиозното съзнание и склони повечето от тях към суеверни практики. Въз основа на моя опит мога да кажа, че религиозната ситуация на това поколение беше подобна до тази, която познах в Литва, Беларус, Украйна. Това беше причината да има липса на заинтересованост при младите за посвещаване в свещенството, монашеството, а дори и вътрешно съпротивление пред този вид път в техния живот. Често цел на техния живот ставаше стремежът единствено към материална собственост и удобството на живота.

Последното пътуване до България се състоя по молба на о. Ланфранко Серринего, генерала на Францисканския орден. Проведе се през септември 1989г., когато бях вече провинциал на Варшавската провинция на Францисканците. От петимата францискански свещеници, които намерих преди 10 год. жив беше само о. Доминик (Недялко) Романов, енорист на енорията в с. Асеново, намиращо се южно от град Плевен. Останалите – о. Петър Сарийски, енорист в Ореш, о. Йосиф Кривчев, капелан на монахините Бенедектинки и енорист в Царев брод, о. Георги Митов, енорист на верните от източен обред в Правдино, о. Арсен Антонов, енорист в Трънчовица – бяха си заминали от този свят. Като цяло царуваше атмосфера на спокойствие след 50 години на терор и тоталитарно подтисничество. Настъпваше време на възраждане на разрушената Католическа Църква. Това можеше дори да се забележи и в контекста на монашеството. По време на посещението о. Романов ми предаде

радостната вест, че има двама кандидати за монаси. Това бяха диоцезиални свещеници, на които духовен ръководител по време на подготовката им беше о. Йосиф Кривчев. Съветвайки най-вече от канонична гледна точка, оказах съдействие на о. Романов да го приеме тайно в новициата, а също и да им се проведе подготовката съгласно програмата на францисканската формация. Единият от тях починал малко след полагането на първите монашески обети. Другият – Петко Йорданов Христов останал францисканец, а от 1995 г. е епископ на Никополската епархия.

Обобщавайки, мога да кажа, че тази скромна и малка Църква издържа изпитанията в момент на гонения, жертвайки героични свидетели, както между духовенството, така и между миряните си.

ФОТО-РЕПОРТАЖ

от провeлия се в гр. Раковски францискански форум на тема:
“Свидетели на вярата във Възкръсналия Христос”
25.05.2013 г., манастир “Св. Максимилиан Колбе”

Отляво - надясно: о. Артур Пъза, о. Яцек Циупински, о. Виеслав Пъзюи, монс. Христо Пройков, бр. Кшищов Рихлици, монс. Блажей Крушилович, монс. Януш Болонек, о. Ярослав Барткиевич, о. Еугениуш Ружански, о. Венцислав Николов